

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

75. Potestas, quam Episcopus in sua consecratione accipit, an possit à Summo Pontifice auferri? Et à quonam Episcopi habeant potestatem iurisdictionis? Ex p. 12. t. 1. r. 75.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

tertia: Innocent. enim Hostiens. & Ioan. Andr. quos ipse Abbas citat, affirmat, eod quod in cap. Nostri, & qualiter, cap. Nihil est, & cap. Transmissam de elect. facta post electionem, & confirmationem nihil aliud in Episcopo requiritur ad plenam administrandi potestatem, ergo non est necesse, vt Episcopus possessionem nactus sit, nisi alicubi fuerit consuetudine receptum, ne Episcopus administret, quæ sunt Iurisdictionis, donec fuerit possessionem assecutus.

4. Cæterum Archidiaconus, Dyasus, & Petrus Ancharanus, quos etiam ibidem refert Abbas, negant posse Episcopum exequi quæ sunt Iurisdictionis, nisi possessionem consecutum. Quicquid dicat Abbas loco citato illud prius probabilius videtur. Nam iure communi antiquo, de quo Innocentius, Hostiensis, & Ioannes Andreas loquuntur, non requirebatur possessio; satis enim erat electio, & Confirmatio, vt illi tradiderunt, nisi vbi aliud vsu receptione erat, at vero iure nouo, quod habetur in Extrauaganti, Iniunctæ de elect. inter Extrauagantes communes opus est, vt Episcopus si velit ea quæ sunt Iurisdictionis exercere, obtineat literas Apostolicas, sine quibus nec admitti, & recipi tanquam Episcopus, nec possessionem Ecclesiæ sibi collatæ consequi potest: nam in ea constitutione sic habetur: [Præsentem perpetuò valitura constitutione sancimus, vt qui apud Apostolicam sedem promouentur, aut confirmationis, consecrationis, vel benedictionis munus recipiunt, ad commissas eis Ecclesias absque Apostolicæ Sedis literis huiusmodi eorum promotionem, consecrationem, seu benedictionem, continentibus, accedere, vel honorum Ecclesiasticorum administrationem accipere non præsumant, nullique eos absque dicta literarum ostensione recipiant, aut eis partant, vel intendant.] Hæc in ea constitutione: quæ penam deinde constituit in Episcopos quidem, vt sit irritum, & inane quicquid fecerint, nec aliquid sibi ex prouentibus acquirant: in Canonicos vero, & Clericos qui ipsos sine huiusmodi literis admitterint, vel ipsi paruerint, vt tandiu sint à beneficiorum suorum perceptione suspensi, donec Apostolicæ Sedis gratiam meruerint obtinere. Panormitanus in cap. qualiter de elect. meminit huius Extrauagantis, dicens: Nullum Episcopum antequam habeat literas Apostolicas iure posse administrare, aut recipi ab Ecclesia tanquam Præfulem, alioqui recipientes, aut receptus incurant in penas prædictæ Extrauagantis. Et hæc omnia, & plura alia latè probat, & discipul. Pater Gerardo de Episcop. tom. 2. lib. 1. disp. 4. §. 6. cum alijs plenè.

quod Pontifex facta electione immediatè eam accipiat à Christo.

2. Secunda Conclusio. Quando potestas illa conferretur à Pontifice, ante consecrationem auferri, & mutari potest: quando autem conferretur à Deo in consecratione, non potest auferri, licet vsus eius possit impediri per subtractionem materiae. Ita Becanus, sed ego magis clarè assero, quod Episcopo iure diuino ex vi Sacramenti multæ potestates conferuntur, quæ ab illis non sunt vlla superioritate amouibiles, & à Characterè indelebili procedunt: Tales sunt, quæ subiiciuntur in definitione: Nuntium; Potestas conferendi ordines, Sacerdotes consecrandi, Confirmationis Sacramentum administrandi, quæ ita ex vi ordinationis Episcopo quantumvis degradato, excommunicato, suspensio iure diuino competunt, vt si ab illo conferantur, validè & efficaciter conferantur, etsi ratione prohibitionis, vel impedimenti Canonici illicitè.

3. Et quamvis nonnulli ex Historiis antiquis referant, Abbates, & simplices Sacerdotes Pontificum concessione Subdiaconos, & Diaconos consecratisse, & Sacramentum Confirmationis cum Chrismate ab Episcopo confecto ex delegatione summorum Pontificum administrasse (de quibus non est modo meum longas disputationes texere.) In hoc tamen potestas Episcopo ex vi suæ ordinationis concessa ab illa saltem distinguitur: Quod potestas illa delegata (supposito quod etiam ex Institutione Christi delegari potuerit) fuerit semper reuocabilis, siue per cessationem, siue per suspensionem, aut quamvis prohibitionem, ita vt stante reuocatione effectum nullum habuerit, Potestas autem Episcopo in sua ordinatione collata, ita iure diuino ex vi Characteris eis competat, vt vlla humana potestate tolli, aut immutari possit. Vnde stat quod ex vi Characteris, & Ordinationis suæ indelebiter Episcopus ordines omnes conferat, & Baptizatos confirmet validè. Et ita docet Marchant. in Tribun. Sacram. tom. 3. tract. 7. tit. 1. quæst. 2. concl. 1.

4. Verum pro resolutione dubij, etiam discutendum videtur, à quonam Episcopi habeant potestatem iurisdictionis. Et quidem prima opinio est, Episcopos eam habere immediatè à Pontifice: Ita Caiet. tom. 1. Opusc. tract. 1. Heræus in lib. de potestate Pape, Gabr. lib. 3. in Canonem Missæ, Bellarmin lib. 4. de Pontific. cap. 22. Probatur primò ex figura veteris Testamenti, quia num. 2. Deos iussit, vt Septuaginta Seniores acciperent de spiritu Moysis, & iuuarent illum in regendo Populo. Quo Deus significare voluit in Moysè residere totam authoritatem, & alios, si quam habent, à Moysè habere. At Pontifex in Ecclesia tenet eum locum, quem tenuit Moyses in populo Iudæorum. Secundò, quia Regimen Ecclesiasticum est Monarchicum. Ergo omnis authoritas est in vno, & ab hoc in alios deriuatur. Tertio quia Cyprian. in lib. de unit. Ecclesia, comparat Sedem Pontificiam Capiti, Radici Fonti, & Soli At in omni corpore virtus membrorum deriuatur à capite, & in omni arbore virtus ramorum oritur ex radice, & in omnibus riuus aqua fluit ex fonte, & omnium radiorum lux est à Sole. Ergo omnis Iurdictio Ecclesiastica est à Pontifice. Quarto quia si Deus immediatè conferret Episcopis Iurisdictionem, omnes haberent illam æqualem; quod falsum est. Quintò Pontifex non posset illam auferre, aut mutare, quod tamen sæpè facit, vt patet ex Dino Bernardo Epistol. 131. ad Mediolanenses, non ita absolutè, sed dependenter à Pontifice secunda opinio est, Episcopos suam Iurisdictionem immediatè habere à Deo, ita Francisc. Victoria in Relectione 2. de potest. Ecclesia, quæst. 2. Alphonus à Castro lib. 2. de iusta hæreticorum punitione,

etiam § not. seq.

N. A. E. I. V. V. I. I.

Sup. hac qu. in to. 6. tr. 1. Resol. 18 §. Vtrum Episcopi, & in tom. 1. tr. 5. lege gratam dicit Ref. 22. per tot.

RESOL. LXXV.

Potestas, quam Episcopus in sua Consecratione accipit, an possit à Summo Pontifice auferri? Et à quonam Episcopi habeant potestatem iurisdictionis? Exp. 12. tr. 1. Ref. 75.

Ad hoc quæsitum sic respondet Martinus Becanus de Sacram. capite 26. quæstione 8. per duas Conclusiones. [Prima sicut in Iurisdictione interiore, sic etiam in hac exteriori duo sunt. Primò potestas regendi, & gubernandi Ecclesiam, Secundo applicatio materiae. Potestas regendi dupliciter conferri potest. Primò à Summo Pontifice, quo pacto conferretur Episcopo electo, & confirmato, non dum tamen consecrato. Secundo à Deo, quo pacto conferretur in consecratione. Applicatio materiae tamque conferretur ab ipso Pontifice, vel Ecclesia, nisi

punitio, cap. 24. Petrus Soto *lectio 5 de Confessione*, Domin. Soto *lib. 1. de iust. q. 1. art. 4.* Et Ioan. Maior. *in 5. dist. 17. quast. 7.*

5. Probatum primò, ex illo *Athor. 20. vers. 28. In quo Vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei.* Epist. 1. vers. 11. *Ipse dedit quosdam Apostolos, alios autem Pastores, & Doctores.* Secundò ex Patribus Dionys. Hierarch. *Ecclesie, cap. 6.* dicit, Episcoporum Hierarchiam immediatè terminari in Christum, sicut inferiores Ordines Presbyterorum, & Diaconorum terminantur in Episc. Cypr. *lib. 3. Epist. 9. ad Rogat.* dicit Episcopos à Christo fieri, à quo Apostoli creati sunt, Bernard. *lib. 3. de consideratione ad Eugenium* dicit: *Erras, si, ut summam ita & solam institutam à Deo asinas vestram Apostolicam potestatem.* Tertiò ratione quia Episcopi succedunt Apostolis. Sed Apostoli acceperunt suam iurisdictionem immediatè à Christo. Ergo, &c. Quarto, si Episcopi à Pontifice haberent iurisdictionem, iam mortuo Pontifice expiraret illa iurisdictione, quod tamen falsum est. Quintò & meliùs ad Ordinem Episcopatus exercendum necessaria est iurisdictione. Ergo Deus qui confert Ordinem, confert etiam iurisdictionem. Confirmatur ex formula qua creantur Episcopi, & est hæc: [Prouidemus Ecclesie tali de tali persona, & præficimus eum in Patrem, & Pastorem, ac Episcopum eiusdem Ecclesie, committentes ei administrationem in temporalibus, & spiritualibus. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti Amen.] Et hæc sunt diuersæ opiniones contra præsentem difficultatem.

6. Quid ego sentiam dicam breuiter: Secunda opinio est probabilis, quam tuetur etiam Ertius *in 4. sentent. dist. 24. §. 25.* Valquez *discept. 240. can. 4. n. 45.* & alij. Verùm ego primæ sententiæ tanquam probabiliori adhaereo, per ea, quæ tradit Suar. *de potest. iurisdictionis in foro penitentiæ, tom. 4.* iunctis iis, quæ idem tradit *tom. 5. de potest. ferendis Censuras,* & ex iis, quæ tradit *lib. 4. de legibus, lib. 4. num. 5. vbi* fusè ostendit, potestatem legislatiuam esse in Episcopis iure humano, quod idem insinuat etiam Palud. *diffin. 24. q. 6. art. 1.*

7. Dico igitur Episcopum iure humano habere iurisdictionem, & eo solo iure quoad iurisdictionem esse superiorem Sacerdote.

8. Probatum. Constat enim posse dari Episcopum consecratum, qui nullam habeat iurisdictionem; nam minus probatur, quod dicunt alij habere iurisdictionem actiuam, seu quidquid requiritur ex parte principij, sed non habere materiam applicatam, sed applicationem fieri per Ecclesiam.

9. Confirmat ut primò Pontifex, ut refert Bellam. *in cap. citat. in fin.* creans Episcopos vitur his verbis: *Providemus Ecclesie tali, de tali persona, &c. committentes ei administrationem in temporalibus, & spiritualibus:* quibus verbis non solum materia videtur applicari, sed etiam videtur dari ipsa iurisdictione actiua, cum id sonet administratio, non minus quoad spiritualia, quam quoad temporalia: Concessio autem administrationis in temporalibus dicit concessionem veræ facultatis, & potestatis moralis agendi.

10. Confirmatur secundò, Pontifex dicitur subtrahere Episcopis iurisdictionem, restringere, ampliare; hæc autem propriè designant non applicationem, vel subtractionem materiæ, sed ipsius moralis facultatis.

11. Aduertendum est tamen, quod licet Episcopi non videantur immediatè iure diuino habere iurisdictionem, Pontifex tamen eo iure obligetur eos in partem sollicitudinis adfiscere: nam constituto per Christum gradu Episcopali, simul videtur præceptum Summo Pontifici, ut per se solum non regat Eccle-

siam, solos Sacerdotes ordinando, sed etiam ordinet Episcopos, eiusque iurisdictionem aliquam concedat conuenienter illorum gradui, ita ut gradus Episcopalis iuxta suam exigentiam illam postulet, eamque maiorem quam communiter deceat concedi Sacerdotibus.

12. Per ordinationem ergo Episcopalem aliquis constituitur in Ecclesia in gradu Pastoris id est, qui conuenienter suo ordini possit pascere, & cui Pontifex debeat iurisdictionem suo gradui conuenientem concedere ob bonum Ecclesie; propter quod tamen dici non debet Episcopum habere iurisdictionem immediatè iure diuino, eum aliud sit Summum Pontificem iure diuino debere concedere Episcopo aliquam iurisdictionem, & conuenienter eius gradui maiorem, quam simplici Sacerdoti, aliud vero eandem iurisdictionem immediatè iure diuino Episcopo competere. Et hæc omnia docet Ioannes Præpositus *in 3. part. de Sacram. Ordin. quast. vnic. dub. 7. num. 48. cum sequent.*

RESOL. LXXVI

An Consecratio Episcopalis sit maior Ordinatione Sacerdotali? Ex p. 12. tr. 1. Res. 76.

§. 1. **N**egant Hæretici, ut olim Arius teste Epiphano *tract. 75.* & August. *lib. de Heresibus, tit. 6. cap. 5.* Arius enim cum esset Presbyter, doctoreque, quod non posset ordinari Episcopus, cepit docere Episcopum non esse maiorem Presbytero, ut refert S. August. *loc. cit.* Idem postea docuit Ioan. Nicleus teste Valdensi *lib. 2. de doctr. fidei, art. 3. cap. 60.* Et nostro tempore Caluinus *lib. 4. Inst. cap. 4. §. 2. vbi* dicit solum iure humano maiorem esse Episcopum, & proinde se habere inter Presbyteros, sicut Consilium se habet inter Senatores. Idem sentit Chemnitius *in exam. sess. 23.* Trid. & Erasim. *in priorem ad Trinit. cap. 4.* & nouissimè impius Caluinita, Claudius Salmatius de potestate Papæ.

2. Dico igitur post Tridentinum dubitari non posse, quin Episcopatus iure diuino sit maior simplicis Sacerdotio. Nam Trident. *sess. 23. can. 6.* sic ait: [Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam diuinam ordinationem institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris, anathema sit. Et can. 7. *immediatè post;* si quis dixerit Episcopos non esse Presbyteris superiores (diuina scilicet ordinatione Hierarchica, de qua superiori canone) vel non habere potestatem confirmandi: vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem, &c. anathema sit.] Idemque fufius docet *cap. 4.* vbi ordinationem Episcoporum distinguit ab ordinatione simplicium Sacerdotum: assensitque Episcopos ad Ordinem Hierarchicum diuinitus institutum præcipue pertinere, & in locum Apostolorum succedisse, & positos esse à Spiritu sancto regere Ecclesiam Dei, atque Presbyteris esse superiores.

3. Eandemque distinctionem inter Episcopum, & simplicem Sacerdotem tradunt Clemens Roman. *in can. Apost. 1. & 2.* Ignatius *in Epist. ad Philadelphios.* Dionysius *cap. 5. Ecclesiastica Hierarchia.* Anaclet. *Epist. 3. cap. 1.* vbi sic ait: [Sacerdotum Ordo bipartitus est (in Episcopos, & Presbyteros) & sicut Dominus illum constituit à nullo debet perturbari, & infra: Episcopi Domini, & Apostolorum Presbyteri quoque septuaginta discipulorum locum tenent.] Quod isdem fecit verbis dicit Damascus Papa *Epist. 5.* Hieronymus *Epist. 54. ad Marcellam de erroribus Montani;* & Augustinus *in Psalm. 44. circa illa verba. Pro patribus nati sunt tibi filij:* Item Episcopos tenere in Ecclesia Christi